

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

Development of an Institutional Curriculum in the Work,
Occupation, and Technology Learning Substance Group Entitled
"Making Products from Bamboo" for the Sixth-Year Elementary
Students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School Under
the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 2

ผู้วิจัย นางดวงกมล มหาโยธี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.อุษา ปราบหงษ์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาศรี อุดมสารเสวี

Researcher : Mrs. Daungkamon Mahayotee; Thesis Advisors : (1) Dr. Usa Prabhong

(2) Asst. Prof. Laddasi Udomsansewee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ หลังได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 4) ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 30 คน และการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัย One Group Post-test Design

การพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ผู้ตรวจสอบ ความถูกต้อง และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดสามารถนำไปใช้ได้
2. ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 93.31/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดคือ 80/80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 80
4. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 96.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to develop an institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled "Making Products from Bamboo" for the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School, (2) to investigate the efficiency of the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled "Making Products from Bamboo" for the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School based on the 80/80 standard criterion, (3) to examine learning achievement of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School after learning according to the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled "Making Products from Bamboo", (4) to inquire into practical skills of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School, who learned according to the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled "Making Products from Bamboo", and (5) to examine satisfaction of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School with the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled "Making Products from Bamboo". The sample of this study was a group of the sixth-year elementary students in the second semester of academic year 2009 at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School under the supervision of the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 2. The methodology of the study was one-group post-test design.

Development of the curriculum comprised the steps as (1) studying basic data, (2) developing a curriculum, (3) implementing the curriculum, and (4) evaluating and improving the curriculum. The instruments used were the curriculum and supplementary documents of the

learning management plan based on the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled “Making Products from Bamboo”, a test of learning achievement, a measure of practical skills, and a measure of satisfaction. Statistics employed were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The result of developing the curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled “Making Products from Bamboo” for the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School according to those who checked the correctness and evaluated the appropriateness of the developed curriculum and supplementary documents showed that it was appropriate for application.

2. The result of implementing the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group as developed by this author entitled “Making Products from Bamboo” for the sixth-year elementary students had efficiency values of 93.31/85.00, which were higher than the efficiency of a judged 80/80 standard criterion.

3. Achievement of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School after learning according to the institutional curriculum as developed by this author entitled “Making Products from Bamboo” revealed an average score of 85 percent which was higher than the anticipated standard criterion of 80 percent.

4. On average, practical skill of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School who learned according to the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group as developed by this author entitled “Making Products from Bamboo” was 96.00 percent of the total score, which was higher than the anticipated standard criterion of 80 percent.

5. Satisfaction of the sixth-year elementary students at Ban Puai Thantawan Phitthayasun School with the institutional curriculum in the work, occupation, and technology learning substance group entitled “Making Products from Bamboo” was at the highest level.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการติดตามประเมินผลเพื่อให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกอบอาชีพซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างเป็นสุขภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงไว้ซึ่ง ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยตลอดทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและมีการสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตาม มาตรา 27 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ระบุไว้ว่าให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความ

เป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ มาตรา 27 วรรคสองให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำเนื้อหาสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา

ระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 13)

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนอาจเป็นผู้นำกิจกรรมและเนื้อหาสาระที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกระบวนการเรียนการสอน หรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นในโรงเรียน การจัดชั้นเรียนหรือตารางยึดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยทางโรงเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน ปรมาจารย์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำภูมิปัญญาไปใช้ต้องอยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน ในด้านความเหมาะสมทั้งกิจกรรม เนื้อหาและวัยของเด็ก (กรมวิชาการ. 2544 : 22-23) ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงกับชีวิต รู้จักท้องถิ่นของตนมากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจ มีความผูกพันกับท้องถิ่น สามารถคิดจัดการและแก้ปัญหาที่เป็นระบบ ทั้งเกี่ยวกับตนเอง อาชีพและพัฒนาสังคม แสวงหาแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ได้ผลดีกว่าเดิม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (นิคม ชมพู่หลง. 2544 : 126)

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและสภาพทั่วไปของหมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการโรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และทำสวนยางพารา เมื่อเสร็จสิ้นจากการทำงานแล้ว ชาวบ้านจะไปรับจ้างที่ต่างจังหวัด และยังพบว่าภายในหมู่บ้านมีต้นไม้ไผ่อยู่มากมาย ชาวบ้านยังนำหน่อไม้มาประกอบอาหารเป็นประจำ ส่วนลำต้นของไม้ไผ่นำมาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระติบข้าว แจกันไม้ไผ่ กระด้งหวด กระจาด ไซ แข่งใส่ผัก แข่งปลาทุ สุ่มไก่ ตะกร้า ช้อง และพัด เป็นต้น ชาวบ้านทำกันอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุทั้งหญิงและชาย ผู้วิจัยเห็นว่าการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่นอกจากจะนำมาใช้ประโยชน์ในครอบครัวแล้วยังสามารถส่งเสริมให้เป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้อีกอาชีพหนึ่ง เพราะผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรส่วนใหญ่ยังใช้ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ในการทำมาหากินในชีวิตประจำวันตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ไม้ไผ่จึงเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่นับวันจะหายากลงทุกที ดังนั้นผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่จึงเป็นงานหัตถกรรมที่สำคัญในชุมชนอีกอย่างหนึ่งที่ควรสืบทอดสู่นักเรียนในโรงเรียนอย่างจริงจังจะได้เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมให้ดำรงไว้สืบไป

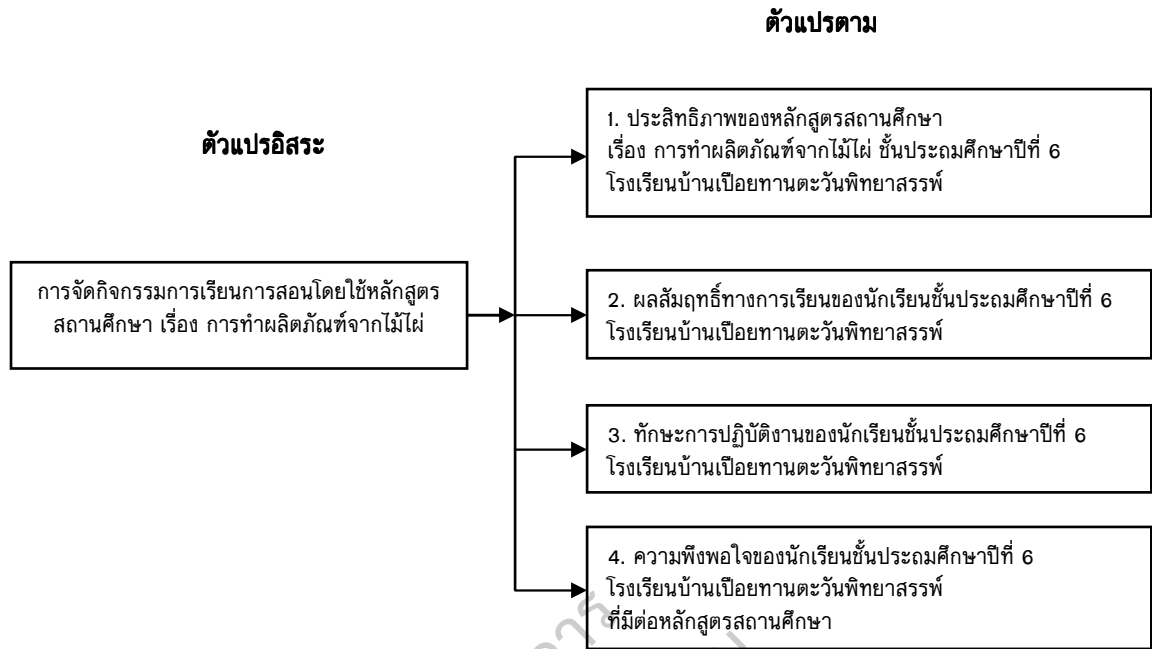
จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) ให้มีประสิทธิภาพและมุ่งสู่ความเป็นสากลในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ หลังได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
4. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดทำสาระของหลักสูตรของกรมวิชาการ (2545 : 31) โดยจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว (งานประดิษฐ์) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ไม้ไผ่นั้นสำคัญไฉน 4 ชั่วโมง
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ฝึสวยด้วยมือเรา 10 ชั่วโมง
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการผลิตภัณฑ์ 4 ชั่วโมง

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้กับโรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ หรือนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนที่มีลักษณะของสภาพท้องถิ่นที่คล้ายกัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ประชากรที่ให้ข้อมูลพื้นฐาน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

3.2 ประชากรที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ จำนวน 60 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. แบบวัดทักษะปฏิบัติงาน
6. แบบวัดความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกลนคร เขต 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2
2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ หลังได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับร้อยละ 80
3. วิเคราะห์ผลการวัดทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับร้อยละ 80
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกลนคร เขต 2 เป็นการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดสามารถนำไปใช้ได้

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพ 93.31/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

4. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 96.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

5. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ โรงเรียนบ้านเปือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกลนคร เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้
 - 1.1 ครู อาจารย์ที่นำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ ให้ละเอียดและเข้าใจอย่างท่องแท้
 - 1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอาจยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมโดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ โดยมีครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้กระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และปฏิบัติ

1.3 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติงานให้ได้ก่อน รวมทั้งศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

1.4 ในการปฏิบัติงานควรเน้นเรื่องความปลอดภัยของผู้เรียนขณะปฏิบัติงานและความคงทนในการใช้ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษา

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่แก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่หลากหลายรูปแบบ โดยจัดเป็นหลักสูตรบูรณาการ มีการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

3.2 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องอื่น ๆ นอกจากการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ เช่น การทำของที่ระลึกจากต้นกก กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ในช่วงชั้นที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบเทียบผลการใช้และเพื่อสร้างพื้นฐานการประกอบอาชีพแก่นักเรียนอีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน

3.3 ควรศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น ๆ ได้ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนัก และเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545.
- นิคม ชมพุลอง. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองการสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ. มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิชาติการพิมพ์, 2544.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- . แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.